

Komunikat w sprawie spółki Devoran S.A.

W dniu 21 listopada 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego (dalej: „Komisja”, „KNF”) podjęła uchwałę w sprawie przekazania do publicznej wiadomości informacji o:

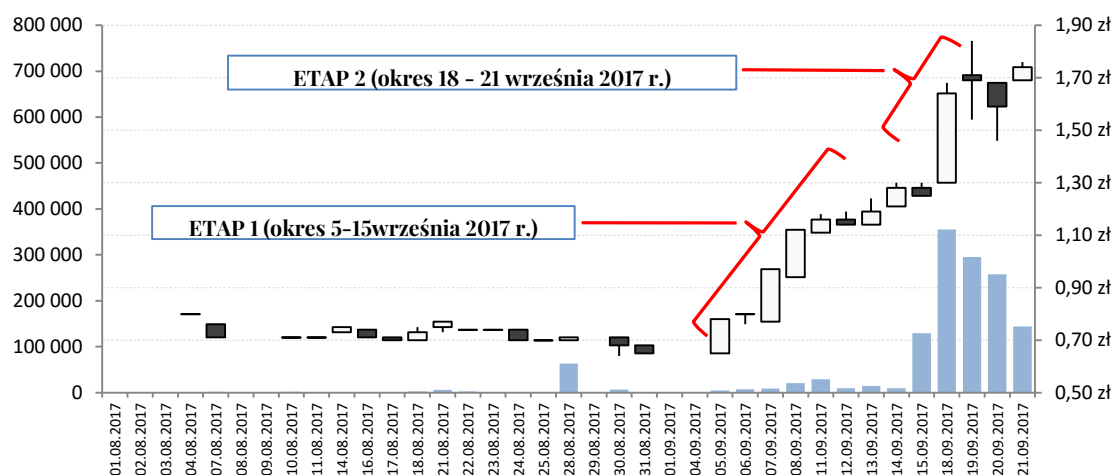
- wszczęciu przez Komisję postępowań administracyjnych w przedmiocie naruszenia art. 69 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (dalej: *ustawa o ofercie publicznej*) w związku z transakcjami na akcjach spółki Devoran S.A., oraz
- zaistnieniu okoliczności wskazujących na dokonanie manipulacji akcjami spółki Devoran S.A. o której mowa w art. 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku oraz uchylającego dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE – dalej *Rozporządzenie MAR*.

I. Opis stanu faktycznego

W IV kwartale 2016 r. notowana na rynku NewConnect spółka Devoran S.A. (dalej również: „Spółka”), przeprowadziła emisję 14 233 603 akcji serii M, przy czym 99,6% z tych akcji zostało objętych przez jednego inwestora – Carom Sp. z o.o. (dalej: „Carom”). Była to emisja gotówkowa, ale zapłata za akcje objęte przez Carom nie nastąpiła w formie pieniężnej a w drodze wzajemnego potrącenia wierzytelności ze Spółką. W dniu 6 lipca 2017 r. akcje serii M zostały wprowadzone do obrotu na rynku NewConnect. Spowodowało to ponad 16-krotne zwiększenie ogólnej liczby akcji Spółki znajdujących się w obrocie na tym rynku.

Obrót akcjami Devoran S.A. w okresie 1 sierpnia – 4 września 2017 r. odznaczał się niską płynnością (średnia wartość obrotu sesyjnego wynosiła 3 936 zł) oraz zmiennością kursu w przedziale 0,64 zł – 0,80 zł, przy czym aż na 8 z 24 sesji nie zawarto żadnej transakcji. W okresie od 5 do 15 września 2017 r. (dalej: „Etap 1”) kurs akcji Spółki dynamicznie wzrósł o ponad 92% z 0,65 zł do 1,25 zł przy średniosesyjnych obrotach o wartości 30 388 zł. Na kolejnych sesjach, tj. w okresie 18 – 21 września 2017 r. (dalej: „Etap 2”) kurs kontynuował wzrost do 1,74 zł przy drastycznie zwiększonych obrotach (średnia wartość obrotu sesyjnego wynosiła 424 010 zł, co oznacza wzrost ponad 100-krotny w stosunku do sierpnia 2017 r.).

Wykres 1. Wykres kursu i wolumenu obrotu akcjami Devoran S.A. (1.08 - 21.09.2017 r.)

W okresie od 5 do 21 września 2017 r. Spółka nie opublikowała żadnych informacji o charakterze gospodarczo-finansowym które mogłyby uzasadniać opisany powyżej wzrost kursu i wolumenu obrotu jej akcjami. Jedynymi opublikowanymi przez Spółkę systemem ESPI informacjami były:

- raporty bieżące nr 12/2017 oraz 13/2017 – o zbyciu przez Carom, w okresie od 5 do 15 września 2017 r., łącznie wszystkich posiadanych akcji Devoran S.A. (60,07% ogólnej liczby akcji).
- raporty bieżące nr 14/2017 oraz 16/2017 – o nabyciu przez osobę blisko związaną z Prezesem Zarządu Spółki w transakcjach na rynku NewConnect, w dniach 15 i 18 września 2017 r., łącznie 159 864 akcji Devoran S.A.
- raport bieżący nr 15/2017 – o niepodjęciu przez Spółkę czynności mających na celu wprowadzenie do obrotu akcji serii L (raport, w ocenie Urzędu Komisji nie zawierający informacji poufnej, opublikowany został przez Spółkę w odpowiedzi na telefoniczne zapytanie akcjonariusza).

II. Podjęte przez KNF działania nadzorcze i dokonane ustalenia

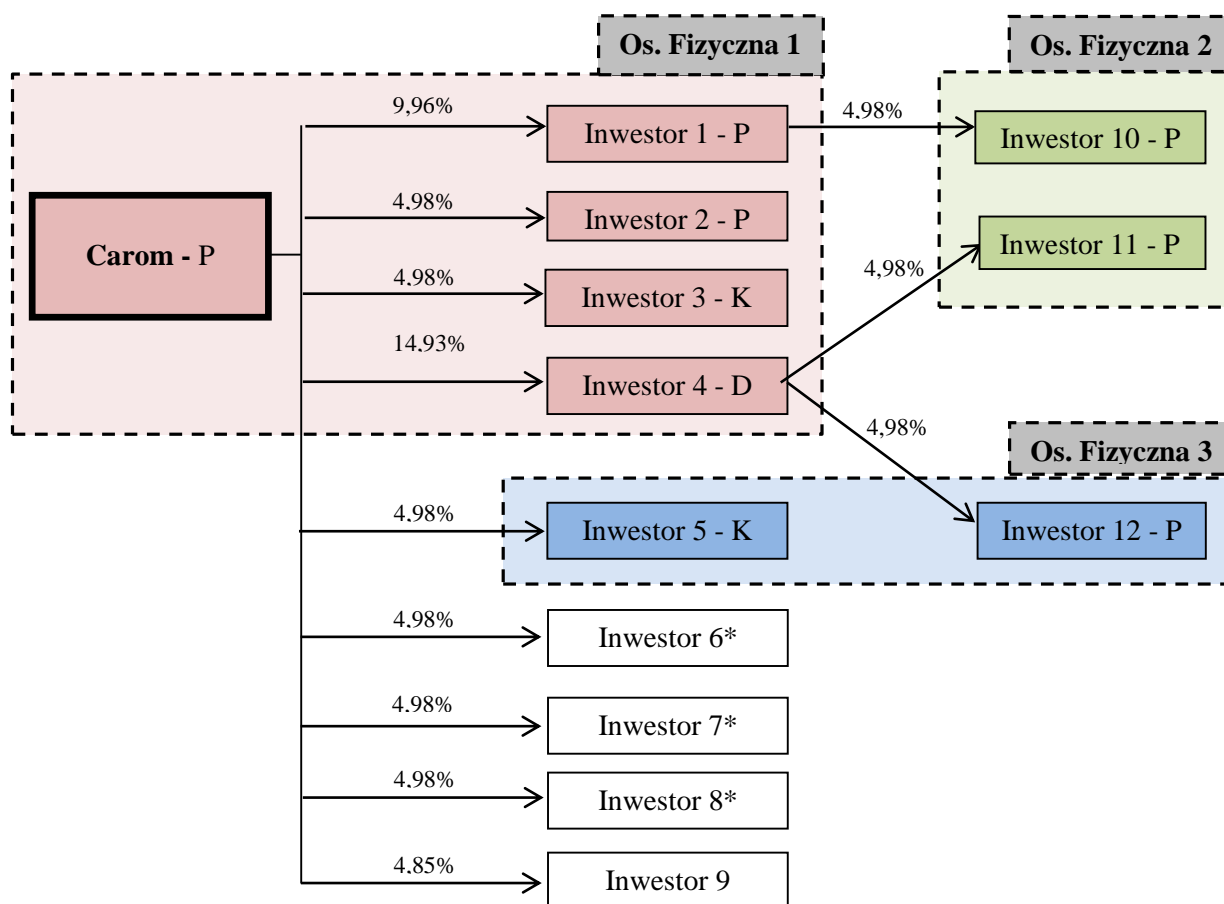
W związku z faktem, iż po dokonaniu zbycia przez spółkę Carom większościowego pakietu akcji Devoran S.A. (ponad 60 %) nie ujawnił się żaden akcjonariusz posiadający co najmniej 5% udziału w ogólnej liczbie głosów Spółki, KNF podjęła działania nadzorcze mające na celu ustalenie zmian w zakresie stanów posiadania znacznych akcjonariuszy Spółki oraz weryfikację poprawności wykonywania przez nich obowiązków notyfikacyjnych, o których mowa w *ustawie o ofercie publicznej*. Ponadto, opisane powyżej nietypowe zachowanie kursu i wolumenu obrotu akcjami Devoran S.A. spowodowało również podjęcie działań nadzorczych obejmujących ustalenie przyczyn takiego zachowania pod kątem potencjalnej manipulacji na rynku, o której mowa w art. 12 *Rozporządzenia MAR*.

Podjęte przez KNF działania nadzorcze pozwoliły na dokonanie następujących ustaleń:

- 1) W zakresie dotyczącym zmian stanów posiadania znacznych akcjonariuszy Spółki Urząd Komisji ustalił, że:
  - a) spółka Carom zbyła ponad 99% posiadanego pakietu akcji Devoran S.A. w drodze pozarynkowych umów cywilno-prawnych;
  - b) zbyte przez spółkę Carom akcje Devoran S.A. trafiły w drodze pozarynkowych umów cywilno-prawnych na rachunki należące do 12 inwestorów;
  - c) każdy z nabywających inwestorów posiadał finalnie po tych transakcjach akcje stanowiące 4,99 % – 4,85 % ogólnej liczby głosów (obowiązek notyfikacji dot. znacznych pakietów akcji powstaje po osiągnięciu 5% ogólnej liczby głosów);
  - d) w związku z powiązaniem, o których mowa w art. 87 *ustawy o ofercie publicznej* mogło dojść do wielokrotnego naruszenia obowiązków notyfikacyjnych określonych w art. 69 *ustawy o ofercie publicznej*. Powiązania te wynikają z faktu pozostawania w stosunku pokrewieństwa, dominacji, a także udzielenia pełnomocnictwa do rachunku papierów wartościowych.

Na wykresie nr 2 przedstawiono schemat transakcji sprzedaży przez spółkę Carom akcji serii M wyemitowanych przez Devoran S.A., których nabywcami było finalnie 12 inwestorów. Schemat wskazuje na powiązania powstałe za pośrednictwem osób fizycznych (na schemacie oznaczonych Os. Fizyczna 1 – 3) w wyniku udzielenia tym osobom pełnomocnictw do rachunków papierów wartościowych (na schemacie oznaczonych literą P), w wyniku stwierdzonego pokrewieństwa (na schemacie oznaczonych literą K) lub pozostawania w stosunku dominacji (na schemacie oznaczonych literą D). Spośród tych 12 inwestorów, 3 osoby fizyczne (na schemacie oznaczone symbolem *) otworzyły rachunki papierów wartościowych w dniach bezpośrednio poprzedzających opisane powyżej nabycie akcji Devoran S.A. od spółki Carom a na rachunkach tych nie dokonywano operacji na żadnych innych papierach wartościowych niż akcje spółki Devoran S.A.

Wykres 2. Schemat transakcji sprzedaży akcji Devoran S.A. przez spółkę Carom w drodze pozarynkowych umów cywilno-prawnych w okresie 5-18 września 2017 r.

- 2) W zakresie podejrzenia manipulacji akcjami Devoran S.A. Urząd Komisji ustalił, że:
- wskazane na powyższym schemacie transakcje pozarynkowe akcjami Devoran S.A., można uznać za praktykę **concealing ownership** (ukrywanie własności) określającą okoliczności wskazujące na zachowania manipulacyjne opisaną w Załączniku II do Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2016/522 z dnia 17 grudnia 2015 r.;
  - w Etapie 2 wzrostu kursu wystąpiły okoliczności wskazujące na manipulację na rynku, odpowiadające opisom praktyk zawartym w Załączniku II do ww. Rozporządzenia Delegowanego tj.:
    - praktykę **wash trades** (dokonywanie sztucznego obrotu, którego celem jest wywołanie wrażenia zwiększonej aktywności na akcjach danego emitenta wśród pozostałych inwestorów) – pomiędzy dwoma podmiotami, na rachunek których zlecenia składał ten sam pełnomocnik, zawarto 613 transakcji sesyjnych o łącznym wolumenie 598 939 akcji i łącznej wartości 981 tys. zł. Jeden z tych podmiotów wyłącznie nabywał a drugi wyłącznie sprzedawał te akcje. Wolumen tych transakcji stanowił 57% całego łącznego wolumenu obrotu akcjami Devoran S.A. w powyższym okresie.
    - praktykę **pump and dump** (polegającą na zajęciu pozycji długiej na akcjach przez określone podmioty oraz podejmowaniu przez te podmioty oraz podmioty działające z nimi w porozumieniu dalszych działań prowadzących do wzrostu kursu i wolumenu obrotu tych akcji) – wskazany powyżej podmiot, który wyłącznie nabywał akcje, występował po stronie kupna w 126 spośród 162 transakcji zawyżających (tj. transakcji, których kurs był wyższy niż kurs transakcji poprzedzającej). Zawyżenie kursu akcji Devoran S.A. wywołane tymi transakcjami powodowało wzrost wartości posiadanych pakietów akcji tej spółki i stwarzało możliwość ich późniejszej korzystnej sprzedaży.

- c) W dniach 15 i 18 września 2017 r. podmiot powiązany z Prezesem Zarządu Spółki zawarł transakcje kupna na łącznie 159 864 akcji Devoran S.A. Transakcje te skutkowały powstaniem obowiązku notyfikacyjnego o ich nabyciu (raporty nr 14/2017 oraz 16/2017). Stroną sprzedającą w tych transakcjach były głównie 2 podmioty (94,6% wolumenu), do których pełnomocnictwa posiada Os. Fizyczna wskazana na Wykresie 2.

III. Podjęte przez KNF środki prawne

Poczynione przez KNF ustalenia pozwoliły na podjęcie następujących środków prawnych:

1. Z uwagi na okoliczności wskazujące na możliwość dokonywania obrotu akcjami Spółki z naruszeniem interesów inwestorów, z upoważnienia KNF, w dniu 21 września 2017 r. wystąpiono do Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z żądaniem zawieszenia obrotu akcjami Devoran S.A.
2. Wszczęto 2 postępowania administracyjne w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej w związku z podejrzeniem naruszenia art. 69 w związku z art. 87 *ustawy o ofercie publicznej*, polegającego na niepoinformowaniu o nabyciu lub zbyciu znacznego pakietu akcji spółki Devoran S.A.

UKNF informuje jednocześnie, iż:

1. Przewodniczący KNF podpisał postanowienie o wszczęciu kolejnego postępowania administracyjnego w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej w związku z podejrzeniem naruszenia art. 69 w związku z art. 87 *ustawy o ofercie publicznej*, polegającego na niepoinformowaniu o nabyciu znacznego pakietu akcji spółki Devoran S.A.
2. Prowadzi dalsze działania nadzorcze w zakresie weryfikacji wykonywania obowiązków notyfikacyjnych, o których mowa w art. 69 *ustawy o ofercie publicznej*, przez pozostałe podmioty wskazane na Wykresie 2.
3. Przygotowywane jest zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 183 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o obrocie instrumentami finansowymi*, polegającego na dokonaniu manipulacji na rynku, o której mowa w art. 12 *Rozporządzenia MAR*.
4. Prowadzi dalsze działania nadzorcze w zakresie wzrostu kursu w Etapie 1, który może być rezultatem manipulacji na rynku, o której mowa w art. 12 *Rozporządzenia MAR*.

Przekazanie do publicznej wiadomości informacji w powyższym zakresie ma na celu uświadomienie inwestorom potencjalnego ryzyka naruszenia ich interesów, które w przedmiotowej sprawie związane jest z brakiem pełnej informacji w zakresie stanu akcjonariatu spółki Devoran S.A. w związku z brakiem zawiadomienia o zmianach w ogólnej liczbie głosów (naruszenie obowiązków z art. 69 *ustawy o ofercie publicznej*) oraz z wystąpieniem okoliczności uzasadniających podejrzenie dokonania manipulacji. W ocenie KNF opisana powyżej sytuacja, którą przerwało zawieszenie obrotu akcjami Devoran S.A., miała w efekcie wzbudzić zainteresowanie (popyt) ze strony pozostałych uczestników obrotu oraz umożliwić sprzedaż znacznych pakietów akcji Devoran S.A. W przeszłości Urząd Komisji obserwował występowanie podobnych praktyk manipulacyjnych, w szczególności po tym jak znaczna liczba akcji nowej emisji, nabytych w drodze potrącenia wierzytelności, była wprowadzana do obrotu przez organizatora rynku.

KNF informuje jednocześnie, że obrót akcjami spółki Devoran S.A. zostanie wznowiony począwszy od drugiego dnia po dniu publikacji niniejszego komunikatu. Ponadto KNF informuje, że Urząd Komisji będzie monitorował obrót akcjami spółki Devoran S.A. po jego wznowieniu, a w razie stwierdzenia okoliczności wskazujących na dokonywanie manipulacji na rynku zostaną podjęte odpowiednie środki prawne, z żądaniem od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. zawieszenia obrotu tymi akcjami włącznie.